

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 12.12.2012
COM(2012) 742 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET
OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

En ny europeisk strategi för att hantera misslyckade företagssatsningar och insolvens

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

En ny europeisk strategi för att hantera misslyckade företagssatsningar och insolvens

1. INLEDNING: RÄTTVISA TILL GAGN FÖR TILLVÄXTEN

Europa är inne i en allvarlig ekonomisk och social kris och Europeiska unionen vidtar åtgärder för att främja ekonomisk återhämtning, få igång investeringar och skydda sysselsättningen. Det är en hög politisk prioritet att vidta åtgärder för att skapa hållbar tillväxt och välbefinnande¹.

Statsskuldskrisen har en direkt inverkan på människor, arbetstillfällen och företag. Den ekonomiska krisen har lett till en ökning av antalet konkursfärdiga företag. Under åren 2009 – 2011 gick i genomsnitt 200 000 företag i konkurs per år i EU. Ungefär en fjärdedel av dessa konkurser har ett gränsöverskridande inslag. Cirka 50 % av alla nya företag överlever inte de första fem åren. Varje år beräknas 1,7 miljoner arbetstillfällen gå förlorade till följd av konkurser.

Tillväxten har varit en central del av kommissionens agenda för rättvisa ("Rättvisa för tillväxt"), i linje med tillväxtstrategin Europa 2020, den årliga tillväxtöversikten och den nyligen antagna inre marknadsakten II². Att modernisera EU:s insolvensbestämmelser och på så sätt underlätta företagens överlevnad och ge entreprenörer en andra chans har setts som en nyckelåtgärd för att förbättra den inre marknadens funktion. I 2009 års Stockholmsprogram för ett europeiskt område med rättvisa³ framhövs insolvensreglernas betydelse när det gäller att stödja ekonomisk verksamhet.

EU:s insatser bör vara att skapa ett effektivt system för att återställa och omorganisera företag så att de kan överleva finanskriser, fungera mer effektivt och vid behov starta om på nytt. Detta gäller inte bara stora multinationella företag, utan även de 20 miljoner småföretag som är ryggraden i Europas ekonomi. En effektiv hantering av insolvensfall är en viktig fråga för EU:s ekonomi och en hållbar tillväxt.

EU:s förordning om insolvensförfaranden⁴ antogs för att hantera frågor om gränsöverskridande insolvens genom att införa ett system för erkännande och samordning av nationella insolvensförfaranden. En viktig aspekt var att undvika incitament för parterna att flytta tillgångar eller rättsliga förfaranden från en medlemsstat till en annan för att skapa sig ett förmånligare rättsligt utgångsläge (s.k. forum shopping). Eftersom dess tillämpning är gränsöverskridande har förordningen emellertid inte till uppgift att harmonisera medlemsstaternas nationella insolvenslagstiftning. Det finns således fortfarande skillnader mellan lagstiftningen i de olika medlemsstaterna. Detta leda till att företag går förlorade, att borgenärer har sämre förutsättningar att få tillbaka sina pengar och att borgenärer från olika medlemsstater behandlas olika. Kommissionen föreslår nu en modernisering av EU:s förordning om insolvensförfaranden, men de föreslagna ändringarna gäller endast gränsöverskridande ärenden.

¹ Se kommissionens ordförande Barrosos skrivelse till Europaparlamentets talman i anslutning till talet om tillståndet i unionen den 12 september 2012.

² KOM(2012) 573.

³ EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁴ Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 om insolvensförfaranden, EGT L 160, 30.6.2000, s. 1.

Modern insolvenslagstiftning i medlemsstaterna bör bidra till att sunda företag kan överleva och ge entreprenörer en andra chans. Den bör garantera att förfarandena är snabba och effektiva, vilket ligger i både gäldenärernas och borgenärernas intresse, bidra till att skydda arbetstillfällen samt hjälpa leverantörer att behålla sina kunder och ägare att bevara värdet i livskraftiga företag.

För att nå Europa 2020-målen måste vi fokusera på det allmänna målet att effektivisera rättskipningen i EU. Effektiva rättssystem kan i hög grad bidra till att minska risker och rättslig osäkerhet och uppmuntra till gränsöverskridande affärer, handel och investeringar. Kommissionen har genom sina erfarenheter av medlemsstater som omfattas av program för ekonomiska reformer insett den stora betydelsen av reformer också på det rättsliga området. Reform av den nationella insolvenslagstiftningen är ett viktigt verktyg för att främja ekonomisk återhämtning. 2012 års europeiska planeringstermin tar upp rättssystemens inverkan på ekonomin genom att rikta rekommendationer om effektiva insolvensförfaranden till vissa medlemsstater. Utmaningen är att på ett snabbt och verkningsfullt sätt hjälpa gäldenären att komma till rätta med sina ekonomiska svårigheter och samtidigt skydda borgenärernas legitima intressen och garantera tillgång till rättvisa för alla parter.

Under de senaste tjugo åren har den inre marknaden utvecklats som ett område utan inre gränser. Om ett företag befinner sig i ekonomiska svårigheter bör det vara lika lätt att få hjälp i en annan medlemsstat som i hemlandet. En mer enhetlig insolvenslagstiftning i medlemsstaterna bör medföra att företag, entreprenörer och privatpersoner som vill bedriva verksamhet på den inre marknaden känner större tilltro till andra medlemsstaters system. Effektiva insolvensregler ger även ökad tillgång till krediter, vilket uppmuntrar till investeringar. Borgenärer blir mer benägna att låna ut om de känner sig förvissade om att de kommer att kunna få tillbaka sina pengar. Mer kompatibla bestämmelser om insolvensförfaranden kan således bidra till att förbättra den inre marknadens funktion. Även om mångfalden på lagstiftningens område är en naturlig del av den legitima regleringskonkurrens som följer av nationella politiska val, leder den i allmänhet till problemet med ”forum shopping”⁵.

Att ge entreprenörer en andra chans att starta om livskraftiga företag och att trygga sysselsättningen är centrala inslag i den nya europeiska strategin när det gäller företags ekonomiska svårigheter och insolvens. Tanken bakom denna strategi är att ge handeln på den inre marknaden en rejäl knuff. Förslaget om att uppdatera EU:s förordning om insolvensförfaranden i fall med gränsöverskridande inslag, som antas parallellt med detta meddelande, bygger redan på denna nya strategi. Strategin kommer också att få stöd i EU:s kommande handlingsplan för entreprenörskap.

Detta meddelande tar i första hand upp de områden där olikheter mellan medlemsstaternas inhemska insolvenslagstiftning innebär störst risk att försvåra inrättandet av en effektiv insolvensrättslig ram på den inre marknaden. Det syftar till att kartlägga frågor där den nya europeiska strategin för företag i ekonomiska svårigheter och insolvens bör inriktas på att utveckla en räddnings- och rekonstruktionskultur i medlemsstaterna.

2. ATT UTFORMA EN NY STRATEGI PÅ INSOLVENSOMRÅDET: BEHOVET AV ATT SKAPA ETT MER FÖRETAGSVÄNLIGT KLIMAT

Både Europaparlamentet och kommissionen har låtit utföra en rad undersökningar och analyser av nationell insolvenslagstiftning.

⁵ Problematiken beskrivs närmare i den konsekvensanalys som medföljer den reviderade versionen av förordning (EG) nr 1346/2000 om insolvensförfaranden, COM(2012) 744.

I november 2011 antog **Europaparlamentet** en resolution om insolvensförfaranden⁶. I resolutionen efterfrågades en översyn av förordningen om insolvensförfaranden, och den föreslagna översynen är ett svar på denna uppmaning. Europaparlamentet rekommenderade också en harmonisering av specifika aspekter av den nationella insolvens- och bolagslagstiftningen. En undersökning⁷ beställd av Europaparlamentet hade visat att skillnader mellan medlemsstaternas nationella insolvenslagstiftning kan skapa hinder, konkurrensfördelar och/eller konkurrensnackdelar samt svårigheter för företag med gränsöverskridande verksamhet eller ägarskap inom EU. Undersökningen fann att en harmonisering av insolvensförfarandena i EU:s medlemsstater skulle ge ökad effektivitet i insolvens- och rekonstruktionsförfaranden. Detta skulle i sin tur leda till att borgenärerna kan få tillbaka mer pengar, om beslut fattas om att avveckla tillgångarna, eller till bättre utsikter till rekonstruktion genom att fler borgenärer uppmuntras att stödja planer på omstrukturering. Sammantaget skulle detta öka den kommersiella och finansiella sektorns förtroende för effektiviteten i EU:s ekonomiska infrastruktur.

På grundval av undersökningen drog Europaparlamentet slutsatsen att det finns vissa områden av insolvenslagstiftningen där en harmonisering skulle vara meningsfull och möjlig. Vid eventuella vidare överväganden kring reformer av insolvenslagstiftningen måste dock hänsyn tas till andra viktiga lagstiftningsområden.

Kommissionen har nyligen undersökt frågan om företagsdynamik⁸. Undersökningen gav inga indikationer på att typen av rättssystem (common law kontra traditionell civilrätt) skulle ha någon inverkan på graden av entreprenörskap (antal nystartade företag, företagsamhet totalt, hur många av företagen som överlever). Detta innebär att konkursförfarandenas effektivitet inte bestäms av rättssystemets natur eller inriktning, utan av specifika bestämmelser om exempelvis tvistlösning utanför domstol, påskyndade förfaranden för små och medelstora företag, system för tidig varning och andra bestämmelser som i väsentlig grad påverkar systemets effektivitet. De länder som visar bäst resultat har en effektiv konkursrättslig ram och system för tidig varning. Undersökningen visar att nästan alla länder som anses ha ett mycket effektivt konkursrättsligt system också är de som anses ha högeffektiva verktyg för tidig varning.

En viktig fråga när det gäller att verkligen kunna erbjuda en andra chans⁹ är tiden fram till dess att eventuella restriktioner hävs ("time to discharge"), det vill säga tiden från det att ett bolag träder i konkurs (likvidation) fram till dess att det kan återuppta sin affärsverksamhet. Hävning av restriktioner betraktas ofta som avgörande för möjligheten att starta om på nytt. För närvarande varierar perioden med restriktioner mycket från land till land. Vid konkurser utan ohederliga avsikter beviljas i vissa länder automatiskt befrielse från restriktioner omedelbart efter konkursförfarandet har avslutats. I vissa länder måste företag i konkurs

⁶ Europaparlamentets resolution av den 15 november 2011 med rekommendationer till kommissionen om insolvensförfaranden mot bakgrund av EU:s bolagsrätt.

⁷ "Harmonisation of insolvency law at EU level", Europaparlamentet 2010, PE 419.633. Denna undersökning följdes av en undersökning om "harmonisation of insolvency law at EU level with respect to opening of proceedings, claims filing and verification and reorganisation plans", EP 2011, PE 432.766.

⁸ "Business Dynamics: start-ups, business transfers and bankruptcy", Europeiska kommissionen, GD Näringsliv, januari 2011. Denna rapport omfattar en undersökning av de ekonomiska effekterna av rättsliga och administrativa konkursförfaranden och möjligheter till en andra chans efter en konkurs i 33 europeiska länder (EU:s 27 medlemsstater samt Island, Norge, Kroatien, Turkiet, Serbien och Montenegro).

⁹ Se "A second chance for entrepreneurs: prevention of bankruptcy, simplification of bankruptcy procedures and support for a fresh start", rapport från expertgruppen, Europeiska kommissionen, GD Näringsliv, januari 2011.

ansöka om att bli befriade från restriktioner och i andra är det inte över huvud taget inte möjligt för företag i konkurs att börja om utan inskränkningar.

En annan aspekt av frågan om att ge företag "en andra chans" gäller möjligheter till en omstart av affärsverksamheten för ett företag som varit försatt i konkurs. I många europeiska länder finns det ett politiskt engagemang för att ta itu med frågan om företag i ekonomiska problem och främja andra chans. Medlemsstaterna har lagt fram förslag till ändring av den nationella lagstiftningen om insolvens för att stödja entreprenörer som vill ta vara på möjligheten till en andra chans. Lagstiftningen i de flesta medlemsstater är utformad på ett sätt som inte tycks underlätta för dem som vill starta om ett företag. Detta leder till färre omstartade företag, trots att entreprenörer som drabbats av konkurs har en stark ambition att sätta igång med affärsverksamhet igen.

I maj 2011 efterlyste rådet (konkurrenskraft) särskilda åtgärder. Rådet uppmanar medlemsstaterna att hjälpa entreprenörer till en andra chans genom att om möjligt och senast 2013 begränsa tiden för en ärlig entreprenörs ackordsförfarande efter konkurs till högst tre år¹⁰.

3. OMRÅDEN I DEN NATIONELLA INSOLVENSLAGSTIFTNINGEN DÄR EN TILLNÄRMNING SKULLE KUNNA GE FÖRDELAR

På grundval av en analys av undersökningsresultaten ovan har kommissionen identifierat ett antal områden där skillnader i den nationella insolvenslagstiftningen kan skapa rättslig osäkerhet och ett "ogästvänligt" företagsklimat. Denna situation påverkar klimatet för gränsöverskridande investeringar negativt.

3.1. En andra chans för entreprenörer i hederliga konkurser¹¹

Princip II i kommissionens småföretagsakt (*Small Business Act*)¹² för Europa handlar om att se till att ärliga företagare som gjort konkurs snabbt får en andra chans¹³. Ett ärligt misslyckande kan sägas vara för handen när ett företags misslyckande inte beror på något uppenbart fel från ägarens eller ledningens sida, i motsats till fall där konkurs har framkallats genom bedrägeri eller oansvarigt handlande. En viktig faktor i detta sammanhang är att det finns ett utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna.

Dyra och långdragna konkursförfaranden är en allvarlig begränsning av möjligheterna till en andra chans. Dessutom blir hederliga entreprenörer som går i konkurs vanligtvis föremål för samma restriktioner som bedrägliga entreprenörer. Denna situation medför inte bara att ärliga företag riskerar att drabbas av det sociala stigma som en konkurs innebär, utan den för även med sig rättsliga och administrativa hinder för att starta ett företag på nytt. Svårigheter att hitta finansiering för ett nytt företag anses vara det största hindret för att nybilda företag efter konkurs. Det är dock viktigt att hålla i åtanke att de som försöker sig på en omstart har lärt sig från sina misstag och vanligtvis har en snabbare tillväxt än nyetablerade företag.

Åtgärder kan vidtas för att göra större åtskillnad mellan hederliga och ohederliga konkurser. Insolvensordningar kan göra åtskillnad mellan de gäldenärer som har uppträtt hederligt i den verksamhet som lett till skuldsättningen, och de som har handlat ohederligt. Det är till exempel möjligt att ha en bestämmelse om att en gäldenär som avsiktligt eller av oaktsamhet

¹⁰ Europeiska unionens råd, dok. 10975/11.

¹¹ Det finns ett tydligt behov av att särskilja "hederliga" konkurser från bedrägliga sådana och att tydligt undvika att uppmuntra den senare varianten.

¹² KOM(2008) 394 slutlig. Detta dokument hade föregåtts av meddelandet "Omstart för konkursstämplad: För en politik som ger en andra chans", KOM(2007) 584 slutlig.

¹³ Princip II: "Se till att ärliga företagare som gjort konkurs snabbt får en andra chans."

underlåter att uppfylla sina rättsliga åtaganden kan åläggas civilrättsliga sanktioner och, i förekommande fall, straffrättsligt ansvar. Program som syftar till att stödja nybildning av företag bör endast vara tillgängliga vid hederliga konkurser. De företag som kommer i fråga ska dock inte behandlas annorlunda än icke konkursdrabbade företag.

För att stärka ett system där företag kan ges en andra chans är det särskilt viktigt att

- införa separata konkursförfaranden för hederliga och ohederliga entreprenörer,
- utforma och tillämpa ”påskyndade förfaranden” för hederliga konkurser.

3.2. Perioder med restriktioner som inte uppmuntrar till en andra chans

Även ett upphävande av restriktioner är en viktig faktor för att förverkliga en andra chans: En period på tre år för upphävande av restriktioner och sanering av skulder är en rimlig övre gräns för en hederlig entreprenör. Perioden bör i största möjliga utsträckning gälla per automatik. Det är av största betydelse att ett entreprenörskap inte slutar med en ”livstidsdom” om verksamheten drabbas av problem¹⁴.

I rådets (konkurrenskraft) slutsatser från maj 2011, efter lanseringen av översynen av småföretagsakten för Europa¹⁵, enades medlemsstaterna om behovet av att harmonisera bestämmelserna om inskränkningar i möjligheterna att bedriva näringsverksamhet, så att denna period inte överstiger tre år.

En förkortning och anpassning av perioden med restriktioner skulle vara ett viktigt steg mot att skapa ett gynnsammare och mer innovativt företagsklimat där europeiska företag kan verka på lika villkor. Det skulle vara ett första steg på vägen mot en bredare tillnärmning av medlemsstaternas konkurslagstiftning.

3.3. Skiftande möjligheter till rekonstruktion – kriterierna för att inleda ett förfarande skiljer sig åt

Det finns betydande skillnader mellan kriterierna för att inleda ett insolvensförfarande. I vissa medlemsstater kan insolvensförfaranden endast inledas mot gäldenärer som redan drabbats av ekonomiska problem och är insolventa. I andra kan förfaranden inledas mot solventa företag som förutser att de kommer att drabbas av insolvens inom en nära framtid. Ytterligare skillnader förekommer när det gäller de insolvenstester (t.ex. likviditetstest) som medlemsstaterna föreskriver i sin lagstiftning. Skillnaderna mellan insolvenstester innebär att företag i liknande ekonomisk situation kan åläggas att undergå ett insolvenstest i en medlemsstat men inte i en annan. Detta kan leda till att olika företag har olika förutsättningar att använda informella rekonstruktionsförfaranden utanför domstol för att lösa ekonomiska svårigheter och undvika insolvensförfaranden som inbegriper delvis eller fullständig avyttring av ett gäldenärsföretag och utseende av en förvaltare.

Ett annat problem rör reglerna om obligatorisk anmälan av insolvens. Det finns betydande skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller de tidsfrister en gäldenär måste följa i sådana fall då det är obligatoriskt att inleda insolvensförfaranden. I vissa medlemsstater måste gäldenären inge en konkursansökan inom två veckor efter det att han blev insolvent. I andra ska gäldenären anmäla konkurs inom två månader från den dag då han blir medveten om insolvenssituationen. I ytterligare andra ska konkursanmälan ges in senast 45 dagar från betalningsinställelsen.

Längden på fristen kan påverka en gäldenärs möjligheter att lösa sina ekonomiska svårigheter. Medan alltför snäva tidsfrister kan inverka negativt på denna förmåga, kan långa tidsfrister

¹⁴ Detta var också en rekommendation i den ovannämnda rapporten från expertgruppen för en andra chans.

¹⁵ KOM(2011) 78 slutlig.

försena beviljandet av lättnader under insolvensförfarandena och undergräva förfarandenas effektivitet till men för alla borgenärer.

3.4. Borgenärers ouppfyllda förväntningar när det gäller vissa kategorier av gäldenärer

Lagstiftningen i medlemsstaterna skiljer sig åt när det gäller borgenärernas möjligheter att inleda insolvensförfaranden mot gäldenärer generellt eller i förhållande till olika kategorier av gäldenärer. Dessa skillnader kan vara svåra att förena med borgenärernas berättigade förväntningar. Borgenärerna förväntar sig att kunna inleda insolvensförfaranden mot sina gäldenärer och, i stället för att tillgripa exekutiva åtgärder i varje enskilt fall, använda sig av kollektiva insolvensförfaranden.

Ett annat område där tillnärmning kan behövas rör möjligheterna att inleda insolvensförfaranden. Alla medlemsstater har system som gör det möjligt för en gäldenär (en fysisk person eller en offentlig eller privat juridisk person) som bedriver affärsverksamhet, en borgenär och staten att inleda insolvensförfaranden mot en gäldenär. Inom vissa jurisdiktioner begränsas emellertid borgenärernas möjlighet att inleda insolvensförfaranden genom särskilt tillagda villkor. Begränsningar av borgenärens möjligheter inleda ett insolvensförfarande kan leda till situationer där en borgenär behandlas olika beroende på om han vill inleda ett huvudförfarande eller ett sekundärförfarande mot en viss gäldenär.

3.5. Osäkerhet för borgenärer om förfarandena för att anmäla och verifiera fordringar

För att minska osäkerheten och säkerställa likabehandling av borgenärer i medlemsstaterna, bör man överväga ytterligare tillnärmning av bestämmelserna om registrering och verifikation av fordringar, till exempel när det gäller förfaranden, tidsfrister, påföljder och konsekvenser för underlåtenhet att följa lagstiftningen samt vilken information som ska lämnas till borgenärerna.

Möjligheterna till insyn i anmälnings- och verifikationsförfarandet och effektiviteten i dessa förfaranden har stor inverkan på borgenärernas utsikter till tillfredsställande resultat i konkursförfarandena. Medlemsstaternas lagstiftning reglerar denna fråga på olika sätt. De skillnader som konstaterats inbegriper tidsgränserna för att anmäla fordringar och hävda rättigheter, tillgången till information om förfarandet och följderna om fordringar anmäls för sent. Ofta fastställs tidsfristen för att anmäla fordringar i ett konkursbeslut. Underlåtenhet att iaktta tidsfristen kan också få olika konsekvenser i olika medlemsstater. I vissa kan en borgenär som missat tidsfristen förlora sin rätt att gå vidare och gå miste om möjligheten att hävda sin fordran med tillfredsställande utfall i ett konkursförfarande, medan han i andra medlemsstater har kvar denna möjlighet.

Utländska borgenärer löper större risk än inhemska att förlora på de avsevärda skillnader som råder mellan medlemsstaternas lagstiftning, med tanke på de potentiellt allvarliga följderna av att inte iaktta de regler som styr förfarandet. Till dessa följder hör att förlora rätten att delta i utdelningar.

3.6. Främja rekonstruktionsplaner

Bestämmelserna som reglerar rekonstruktionsplaner (inklusive innehåll och procedurfrågor) spelar en avgörande roll för att skapa förutsättningar för en lyckad rekonstruktion i insolvensförfaranden. Stela och opraktiska regler kan inverka menligt på möjligheterna att anta en rekonstruktionsplan. I så fall kanske inget annat återstår än att avveckla företaget. De nationella rättsliga ramarna för rekonstruktionsplaner uppvisar stora skillnader från en medlemsstat till en annan. De viktigaste skillnaderna rör vilka personer som kan fungera som

förespråkare av planen, samt bestämmelserna om antagande, ändring och kontroll av rekonstruktionsplaner.

Medan det enligt medlemsstaternas lagstiftning generellt är upp till gäldenären att föreslå en rekonstruktionsplan, skiftar bestämmelserna om borgenärernas möjligheter att föreslå en sådan plan eller påverka dess utarbetande. Det förekommer även stora skillnader i reglerna om förfarandet för antagande av planen, däribland huruvida borgenärerna ska delas in i kategorier och vilka majoriteter som krävs. I vissa medlemsstater delas borgenärerna inte in i kategorier. Medlemsstaternas lagstiftning innehåller olika regler om vilken majoritet som krävs för att godkänna en plan. Deras lagstiftning skiljer sig också åt beträffande de standarder som domstolarna tillämpar vid sin granskning av planen. I vissa medlemsstater har domstolarna omfattande diskretionära befogenheter. I andra medlemsstater är dessa befogenheter mer begränsade.

4. SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAGS ÄR SÄRSKILT BETJÄNTA AV MÖJLIGHETER TILL EN ANDRA CHANS

EU ägnar särskild uppmärksamhet åt situationen för små och medelstora företag och deras behov av en andra chans i vissa situationer. Kommissionen anser att stöd till små och medelstora företag för att hantera ekonomiska svårigheter bör beviljas för att¹⁶

- förebygga insolvens,
- mildra följderna av insolvens och skapa utrymme för en andra chans,
- ge möjlighet till förlikning utanför domstol,
- genomföra domstolsförfaranden.

Rekonstruktion kan vara ett mycket kostsamt alternativ för små och medelstora företag, vilket får till följd att konkurs ofta blir den enda möjliga lösningen. Det är viktigt att hitta lösningar som bidrar till att sänka rekonstruktionskostnaderna för små och medelstora företag. Att sätta tak för avgifter kan vara en lösning. Alternativa förfaranden bör inrättas för att erbjuda lämpliga lösningar för alla typer av små och medelstora företag. Förfarandet bör stå i proportion till företagets storlek. Utomrättsliga förfaranden bör vara tillgängliga för alla typer av gäldenärer, oberoende av deras finansiella situation. Tvistlösning utanför domstol tar i de flesta fall relativt kort tid i anspråk. Andelen förfaranden som leder fram till förlikningar uppgår till över 50 % i de flesta av EU:s medlemsstater. Även om tvistlösning utanför domstol och förfaranden före insolvens (pre-insolvency proceedings) är nyligen införda mekanismer, används de i allt högre grad av små och medelstora företag i EU.

Små och medelstora företag kan också påverkas av ekonomiska svårigheter i egenskap av borgenärer. Vissa företrädare för små och medelstora företag anser att mikroföretag i egenskap av borgenärer förlorar en orimligt stor andel av sina utestående fordringar i insolvensförfaranden på grund av utdragna förfaranden och nationella prioriteringsregler. Det är värt att undersöka vad som kan göras för att förbättra läget för små och medelstora företag som är borgenärer.

5. NÄSTA STEG

Kommissionen föreslår som ett första steg en modernisering av EU:s förordning om insolvensförfaranden. Dessutom har den för avsikt att anta en europeisk handlingsplan för

¹⁶ Se "A second chance for entrepreneurs: prevention of bankruptcy, simplification of bankruptcy procedures and support for a fresh start", se fotnot 9 ovan.

entreprenörskap som skulle omfatta åtgärder för att främja effektiva konkursförfaranden och erbjuda företag som drabbats av insolvens en andra chans.

Som ett ytterligare steg överväger kommissionen hur man kan gå vidare med att åtgärda problem som uppstår till följd av skillnader mellan medlemsstaternas insolvenslagstiftning. Enskilda åtgärder på nationell nivå räcker inte för att på ett tillfredsställande sätt hantera de utmaningar som de transnationella aspekterna av den inre marknaden ger upphov till. Man bör agera för att minska osäkerheten och skapa ett mer företagsvänligt klimat. Utmaningen är att hantera gäldenärens ekonomiska svårigheter snabbt och ändamålsenligt, tillvarata borgenärens intressen och samtidigt underlätta undsättning och rekonstruktion av företag.

Kommissionen kommer att fortsätta den strategi som inleddes under den föregående europeiska planeringsterminen. Vissa medlemsstater har redan vidtagit åtgärder för att anpassa sin inhemska insolvenslagstiftning till denna strategi. Landsspecifika rekommendationer där medlemsstaterna uppmanas att uppdatera sin insolvenslagstiftning kan därför utfärdas vid behov.

Dessutom har kommissionen för avsikt att i närmare detalj analysera hur skillnader mellan medlemsstaternas insolvenslagstiftning påverkar den inre marknads funktion. Kommissionen kommer för ändamålet att inleda en dialog med Europaparlamentet och rådet på grundval av detta meddelande. Vidare kommer kommissionen att inleda ett offentligt samråd för att få in synpunkter från berörda parter om de frågor som behandlas i detta meddelande, eventuella andra spörsmål samt möjliga lösningar och politiska alternativ.